

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
(за матеріалами інтернет-версій друкованих ЗМІ та онлайн-медіа)

30.10.2024

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

[Українська літературна газета. – 2024. – 29 жовт. У Києві планують демонтувати пам'ятники Булгакову та Ахматовій. На черзі – музей Булгакова? – Інф.](#)

Мовні питання

[Дзеркало тижня. Україна. – 2024. – 30 жовт. Радіодиктант національної єдності: які слова викликали труднощі. – Скрипник Д.](#)

Театр

[Village Україна. – 2024. – 29 жовт. Ось такий дизайн розробили для Харківського драмтеатру, який планують назвати іменем Квітки-Основ'яненка. – Гриненко В.](#)

[Український тиждень. – 2024. – 29 жовт. В Києві покажуть виставу «Шевченко 2.0» театру «Березіль» за участі співака EL Kravchuk. – Нестелєєв М.](#)

[Вечірній Київ. – 2024. – 29 жовт. Вперше за 20 років: режисер Андрій Жолдак поставить на сцені театру імені Лесі Українки виставу «Дім». – Скотнікова О.](#)

Музика

[Україна молода. – 2024. – 30 жовт. Дума до ЮНЕСКО доведе: в Україні з'явився сайт з музикою сучасних кобзарів та лірників. – Григоренко В.](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Укрінформ. – 2024. – 29 жовт. Переможцями кінофестивалю Україна! у Варшаві стали відразу дві стрічки. – Інф.](#)

[NV. – 2024. – 29 жовт. Через 31 рік після створення. Культовий мультфільм «Бобе Майсес» вийшов українською мовою – його озвучила Ада Роговцева. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2024. – 29 жовт. На кінофестивалі «Молодість» у Києві пройде кримськотатарський день. – Інф.](#)

[Україна молода. – 2024. – 30 жовт. Якби «Молодість» знала: що показують на легендарному кінофестивалі цього річ. – Григоренко О.](#)

[Україна молода. – 2024. – 30 жовт. Фільми восьмого «Київського тижня критики» – про країну, яка не здається. – Самченко В.](#)

[Укрінформ. – 2024. – 30 жовт. Фільм «БожеВільні» 31 жовтня вийде у прокат. –](#)

Інф.

Україна молода. – 2024. – 30 жовт. Врятувати «Екран»: кінотеатр, якому виповнилося 113 років. – Поливач А.

Просвітництво

Вечірній Київ. – 2024. – 29 жовт. Безоплатні екскурсії Києвом: цього тижня одна з них адаптована для людей з порушеннями слуху. – Божок С.

Література

Укрінформ. – 2024. – 30 жовт. Україну на Гельсінському книжковому ярмарку представили шість видавництв. – Інф.

Українська літературна газета. – 2024. – 29 жовт. Держмістество оголосило конкурс на здобуття літературної премії імені Олеся Гончара. – Інф.; Укрінформ. – 2024. – 29 жовт. Премія Гончара оголосила прийом заявок. – Інф.

Музейна справа

Укрінформ. – 2024. – 29 жовт. Ідентифікували ще одну картину, вкрадену росіянами із Херсонського художнього музею. – Інф.

Укрінформ. – 2024. – 29 жовт. Києво-Печерською лаврою можна буде прогулятися онлайн – запускають віртуальні тури. – Інф.; УНН. – 2024. – 29 жовт. «Лавра в смартфоні»: у Києві презентували застосунок з віртуальними квест-місіями. – Мурашко А.

Вечірній Київ. – 2024. – 29 жовт. У заповіднику «Батьківщина Шевченка» перекрили очеретяні дахи та відремонтували старовинний вітряк: чому це важливо. – Марків Н.

Україна молода. – 2024. – 30 жовт. Сакральне сяйво перемоги: поблизу Жовкви відроджуються традиції українського іконопису. – Цимбаліста М., Каськун С.

Охорона культурної спадщини

Інтерфакс. – 2024. – 29 жовт. Затвердження захисту культурної спадщини пріоритетом нацбезпеки допоможе розвитку цієї сфери – думка. – Інф.

УНН. – 2024. – 29 жовт. Держпром після авіаудару РФ: вибито близько 700 вікон, відновлення може тривати роками. – Подоляк Л.

NV. – 2024. – 29 жовт. «Хрін вам, песиголовці, а не Харків». Оксана Забужко відреагувала на удар РФ по Держпрому і висловила про бездіяльність ЮНЕСКО. – Інф.

NV. – 2024. – 29 жовт. «В саме серце Харкова». У Мережі із болем відреагували на удар РФ по будівлі Держпрому. – Інф.

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2024. – 29 жовт. На молодіжному фестивалі у Сеулі представили український національний стенд. – Інф.

Укрінформ. – 2024. – 29 жовт. У Торонто діаспорянки провели вечорниці «Львів то є Львів...». – Інф.

Укрінформ. – 2024. – 30 жовт. В одному з найвеличніших синтоїстських храмів Японії відбулася виставка українських ляльок-мотанок. – Інф.

Міжнародне співробітництво

Укрінформ. – 2024. – 29 жовт. Гендиректор Українського інституту відвідав українську «Просвіту» в Аргентині. – Інф.

Укрінформ. – 2024. – 30 жовт. Аудіогіди українською запрацювали на туристичних автобусних маршрутах столиці Аргентини. – Інф.

Український тиждень. – 2024. – 29 жовт. Харківський Держпром прибрави з обкладинки книжки про російське кіно. – Петренко-Цеунова О.

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

Українська літературна газета. – 2024. – 29 жовт. У Києві планують демонтувати пам'ятники Булгакову та Ахматовій. На черзі – музей Булгакова? – Інф.

У Києві робоча група з декомунізації підтримала рішення про демонтаж пам'ятників письменникам, повідомила депутатка Київради Людмила Ковалевська у Facebook. За її словами, прийняття рішення ґрунтувалося на рекомендаціях Українського інституту національної пам'яті. Планується демонтувати пам'ятник Анні Ахматовій у Міському саду й пам'ятник Михайлу Булгакову на Андріївському узвозі. Пам'ятник Михайлу Глінці, що має статус пам'ятки національного значення, планують перенести з Міського саду на зберігання. Фінальне рішення про демонтаж пам'ятників буде приймати Київрада. Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/news/u-kyievi-planuiut-demontuvaty-pam-iatnyky-bulhakovu-ta-akhmatovij-na-cherzi-muzej-bulhakova/>

Мовні питання

Дзеркало тижня. Україна. – 2024. – 30 жовт. Радіодиктант національної єдності: які слова викликали труднощі. – Скрипник Д.

25 жовтня в Україні відбувся Радіодиктант національної єдності. Він називався «Магія голосу» та був присвячений «Українському Радіо», що святкує своє сторіччя у листопаді 2024 року. «Суспільне Культура» розповіло, з якими словами та фразами в українців виникли труднощі під час написання диктанту. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/UKRAINE/radiodiktant-natsionalnoji-jednosti-jaki-slova-viklikati-trudnoshchi.html>

Театр

Village Україна. – 2024. – 29 жовт. Ось такий дизайн розробили для Харківського драмтеатру, який планують назвати іменем Квітки-Основ'яненка. – Гриненко В.

Дизайнер Олексій Чекаль розробив новий дизайн для Харківського академічного драматичного театру, який скоро може отримати ім'я письменника Григорія Квітки-Основ'яненка. Квітка стала символом театру. Також створили спеціальний варіативний шрифт, який дозволяє змінювати текст від просторого гротеску до складніших акцидентних характерних форм. Для створення нового візуалу поєднали традиції і новаторство, де проявляються особливості харківського конструктивізму та модерну із сучасними технологіями Processing і Fractal Geometry. Спеціально для редизайну театру створили групу «переосмислення сенсів», до якої увійшли директор Харківського академічного драматичного театру Олег Яцина, драматург Дмитро Терновий, керівниця літературно-драматичної частини театру Ніка Хворостенко та дизайнер Олексій Чекаль. Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/356343-os-takiy-dizayn-rozrobili-dlya-harkivskogo-dramteatru-yakiy-planuyut-nazvati-imenem-kvitki-osnov-rsquo-yanenka>

Український тиждень. – 2024. – 29 жовт. В Києві покажуть виставу «Шевченко 2.0» театру «Березіль» за участі співака EL Kravchuk. – Нестелєєв М.

Шоу-виставу «Шевченко 2.0» за п'єсою драматурга Дмитра Тернового протягом весни-літа 2024 року створили у Харківському академічному театрі імені Тараса Шевченка «Березіль» і вперше покажуть 11 листопада на великій сцені Київського національного театру імені Івана Франка. Вистава режисера Олександра Ковшуна поставлена за мотивами особистих щоденників Тараса Шевченка. Відомий співак EL Kravchuk є виконавцем однієї з ролей, а разом з академіком-фізиком Борисом Гриньовим – співавтором ідеї всього проекту. «Шевченко 2.0» – це видовищне і динамічне дійство: з відеопроєкціями, масштабними декораціями і стильними костюмами від іменитого українського дизайнера Костянтина Пономарьова. Докладно:

<https://tyzhden.ua/v-kyievi-pokazhut-vystavu-shevchenko-2-0-teatru-berezil-za-uchasti-spivaka-el-kravchuk/>

Вечірній Київ. – 2024. – 29 жовт. Вперше за 20 років: режисер Андрій Жолдак поставить на сцені театру імені Лесі Українки виставу «Дім». – Скотнікова О.

Театральний режисер Андрій Жолдак повернеться до України, він поставить у Києві в Національному театрі імені Лесі Українки виставу «Дім». Задля постановки режисер, чиї експерименти із класичними творами зустрічали оваціями у театрах Європи, сам написав п'єсу. Генеральний директор Національного театру імені Лесі Українки Кирило Кашліків зазначив, що сприймає Андрія Жолдака як уособлення того театру, який любить найбільше. Наразі тривають репетиції вистави, її прем'єру заплановано на 2025 рік. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/104351/>

Музика

Україна молода. – 2024. – 30 жовт. Дума до ЮНЕСКО доведе: в Україні з'явився сайт з музикою сучасних кобзарів та лірників. – Григоренко В.

Презентація інтернет-порталу «Дума» відбулася нещодавно у Києві. «Дума» з освітніми лекціями, розповідями про особливих митців – кобзарів, їхні подвиги і філософію, а також музичні інструменти є частиною проекту «Кобзарство. Епічна традиція». Про значущість культурно-освітньої державотворчої діяльності кобзарів та лірників упродовж кількох століть свідчить те, що наприкінці 2022 року «Кобзарсько-лірницьку традицію» (кобзарство) було внесено до Національного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини України (охоронний номер 053). Минулого року за ініціативи Кобзарських цехів Києва, Харкова та Львова

Україна подала відповідну заявку на внесення «Практики з охорони кобзарсько-лірницької традиції» до Списків нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО. Досить швидко було зібрано необхідні документи та створено документальний фільм «Світ кобзарства» для подання заявки в ЮНЕСКО. Утім ініціаторам повідомили, що процедура прийняття рішення може розтягнутися на 3–7 років. «Такі терміни нас не задовольнили, в першу чергу, через війну в Україні і загрозу знищення кобзарської традиції, – коментує Андрій Різоль, голова правління асоціації «Дивись українське!», продюсер проекту «Кобзарство. Епічна традиція». – Після експертної оцінки фахівців ЮНЕСКО та переконливої аргументації української сторони заявка отримала статус пріоритетності розгляду. Затверджено рішення, що вона буде розглянута вже на початку грудня 2024 року на XIX сесії Міжурядового комітету з охорони нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО в Асунсьйоні, Республіка Парагвай». Кінорежисер Олесь Санін, віцепрезидент Національної академії мистецтв України, креативний продюсер проекту, уточнює, що створено його та важливу складову – портал «Дума» – за міжнародними стандартами та рекомендаціями ЮНЕСКО. Мета – в сучасну цифрову епоху прокласти шлях спадщині, яка утверджує українську націю, для всіх зацікавлених у своїй країні та за кордоном. Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/3931/2006/186270/>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Укрінформ. – 2024. – 29 жовт. Переможцями кінофестивалю Україна! у Варшаві стали відразу дві стрічки. – Інф.

Головними переможцями кінофестивалю Україна!, який завершився 27 жовтня у Варшаві, стали дві художні кінострічки: «Степне» режисерки Марини Вроди та «Редакція» Романа Бондарчука. У конкурсі документальних фільмів перемогла «Сентиментальна подорож до планети Параджанова» Тараса Томенка, а в конкурсі короткометражних фільмів – «Чисте небо» Мацея Кундери. Про це повідомила директорка кінофестивалю Україна! Беата Беронська-Лях, яка зазначила, що для неї результати журі стали несподіванкою. Директорка кінофестивалю розповіла, що на ньому також були показані польські фільми про Україну та українців, наприклад «Під вулканом» режисера Даміана Коцура, який претендує на кінопремію «Оскар» від Польщі. Проте, за її словами, журі фестивалю дійшло висновку, що польські фільми про українців не рівняються з українськими фільмами, «які несуть в собі автентичну правду». «Висновок був такий: усе ж таки варто давати українцям самим знімати фільми про Україну», – констатувала Беронська-Лях. Вона зазначила, що під час фестивалю було проведено багато супутніх заходів, зокрема дискусії про національні та етнічні меншини в Польщі, про протидію дезінформації. Директорка кінофестивалю зазначила, що після завершення цьогорічного фестивалю у Варшаві відразу розпочинається підготовка до ювілейного, X фестивалю Україна! наступного року. Як зазначають організатори кінофестивалю, за результатами глядацького голосування найкращим ігровим фільмом на кінофестивалі стала кінострічка «Уроки толерантності» Аркадія

Непиталюка, а найкращим документальним фільмом – «Кипарис» Миколи Носка. До грудня фестиваль, включно із фільмами-переможцями, буде показано у 12 інших польських містах. Із 1 по 17 листопада кінофестиваль Ukraina! також продовжиться в онлайн-форматі. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3921148-peremozcamiki-nofestivalu-ukraina-u-varsavi-stali-vidrazu-dvi-stricki.html>

NV. – 2024. – 29 жовт. Через 31 рік після створення. Культовий мультфільм «Бобе Майсес» вийшов українською мовою – його озвучила Ада Роговцева. – Інф.

На YouTube відбулась прем'єра відновленої, оцифрованої та україномовної версії мультфільму «Бобе Майсес» режисерки Олени Касавіної, яка вперше побачила світ 31 рік тому. Тоді його було визнано найкращим анімаційним фільмом України. «Бобе Майсес, або Бабусині казки» був знятий за мотивами єврейського фольклору на аналогову кіноплівку в «Україмафільм» і в оригіналі був російськомовним. Понад три десятиліття режисерка мріяла, щоб він знову з'явився на екранах саме українською мовою. Озвучила мультфільм українською мовою акторка Ада Роговцева. Мультфільм вдалося оцифрувати та зробити ремастерінг спільними зусиллями кінокомпанії «MaГiKa – фільм» та Довженко-Центру. Докладно:

<https://life.nv.ua/ukr/art/multfilmi-2024-ada-rogovceva-ozvuchila-kultovu-animaciyu-bobe-mayses-ukrajinskoyu-movoyu-video-50462292.html>

Укрінформ. – 2024. – 29 жовт. На кінофестивалі «Молодість» у Києві пройде кримськотатарський день. – Інф.

У Києві в межах 53-го Київського міжнародного кінофестивалю «Молодість» 30 жовтня буде організовано окремий кримськотатарський день. Про це у Фейсбуці повідомляє «Кримський дім». Цього дня пройде показ фільму Ахтема Сеїтаблаєва «Чужа молитва». Також відбудеться панельна дискусія «Пам'ять та майбутнє: Крим у кінематографі та культурі, історія повернення». Вона присвячена значній ролі Криму в кінематографі, мистецтві та культурній спадщині України. Учасники – відомі кримськотатарські художники, журналісти, які розкриватимуть значення кіно та культури як інструментів для збереження національної спадщини та правдивого уявлення про Крим в умовах інформаційної та культурної війни. Також учасники кінофестивалю зможуть відвідати виставку кримськотатарських національних костюмів та прикрас «Кримська ідентичність». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3921168-na-kinofestivali-molodist-u-kievi-projde-okremij-krimskotatarskij-den.html>

Україна молода. – 2024. – 30 жовт. Якби «Молодість» знала: що показують на легендарному кінофестивалі цього річ. – Григоренко О.

У матеріалі – розповідь про стрічки, які покажуть у межах Київського міжнародного кінофестивалю «Молодість», історія якого почалася в 1970 році. Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/3931/164/186281/>

Україна молода. – 2024. – 30 жовт. Фільми восьмого «Київського тижня критики» – про країну, яка не здається. – Самченко В.

У розлогій статті – про Міжнародний фестиваль «Київський тиждень критики», який тривав з 17 по 23 жовтня, та про стрічки, які показали під час фестивалю. Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/3931/164/186282/>

Укрінформ. – 2024. – 30 жовт. Фільм «БожеВільні» 31 жовтня вийде у прокат. – Інф.

Фільм «БожеВільні» режисера Дениса Тарасова 31 жовтня вийде у всеукраїнський прокат, повідомляє Державне агентство України з питань кіно у Фейсбуці. У Києві в кінотеатрі «Оскар» 29 жовтня відбувся допрем'єрний показ фільму. Перед початком перегляду до глядачів звернувся режисер. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3921552-film-bozevilni-31-zovtna-vijde-u-prokat.html>

Україна молода. – 2024. – 30 жовт. Врятувати «Екран»: кінотеатр, якому виповнилося 113 років. – Поливач А.

«... Він розташований у Святошині біля метро «Житомирська» і називається «Екран». Його побудували в 1911 році. Це найдавніший кінотеатр у Києві. Він працював за часів російської імперії і пережив комуністичну епоху, дожив до незалежної України і працював у незалежній державі десь років 15... У 2016-му його закрили, всю середину спалили, влаштувавши локальну пожежу, щоб ніхто не бачив, підлогу підірвали та зірвали металеву покрівлю даху... Після цього впритул до кінотеатру заклали два будинки-монстри, які зведені на 70%. Для кінотеатру місця не залишилось, у щільному оточенні будинків він ніби запрограмований на знищення... У зросійщеному Харкові є кінотеатр, якому 100 років. Харків'яни ним пишаються, доглядають, він у любові, в чудовому стані, він працює. А в столиці України, Києві, швидше, був кінотеатр, якому 113 років, з якого зробили туалет. Вражає, але факт... Будь ласка, врятуйте його, не будьте байдужими. Цю перлину треба врятувати, вона одна, більше такої в Києві немає. P. S. В інтернеті промайнула інформація, що кінотеатр «Екран» заплановано знести в 2024 році». Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/3931/2006/186278/>

Просвітництво

Вечірній Київ. – 2024. – 29 жовт. Безоплатні екскурсії Києвом: цього тижня одна з них адаптована для людей з порушеннями слуху. – Божок С.

З 31 жовтня по 3 листопада у Києві проведуть п'ять безоплатних екскурсій, одну з яких – у супроводі перекладача жестової мови. Для участі потрібно зареєструватися. Екскурсійні маршрути розроблені відповідно до умов воєнного стану, тому в разі оголошення повітряної тривоги всі учасники екскурсії зможуть пройти в укриття, розташовані неподалік. Екскурсія

«Таємниці града Володимира» відбудеться 31 жовтня; екскурсія «Смарагдова сага», під час якої учасники прогуляються парком «Нивки» в Шевченківському районі столиці, – 1 листопада; екскурсія «Містичні легенди столиці» (адаптована для людей із порушеннями слуху) – 2 листопада; екскурсія «Позняки – паркова прогулянка» – 2 листопада; екскурсія «Київ хрещатий» – 3 листопада. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/104337/>

Література

Укрінформ. – 2024. – 30 жовт. Україну на Гельсінському книжковому ярмарку представили шість видавництв. – Інф.

На Гельсінському книжковому ярмарку, що є одним із найбільших у нордичному регіоні, Україна представила національний стенд та провела п'ять літературних подій. Про це повідомляє пресслужба Міністерства культури та стратегічних комунікацій. У межах заходу було представлено національний стенд, на якому презентували книги фінською, українською та англійською мовами від шістьох українських видавництв – Vivat, «Віхола», «Родовід», «Теза», «Видавництво Старого Лева» та «Видавництво». У фокусі уваги відвідувачів була обгоріла внаслідок обстрілу росіянами харківської друкарні Фактор-Друк збірка оповідань «Мотанка» (Vivat). Дизайн стенда створили у видавництві «Видавництво», а концепцію присвятили тематиці власного видання «Це воює вона», що поєднувалося з фокус-темою української програми «Жінки під час війни». Спеціальними гостями Української програми стали письменниці Євгенія Кузнецова, роман якої «Драбина» (Tikaruut) щойно вийшов у видавництві Aula & Co у перекладі Еєро Балка, і Ярина Черногуз, військова, поетка, лауреатка Шевченківської премії 2024 року. Окрім цього, у межах офіційної програми ярмарку відбулись п'ять подій, ініційованих Україною: «Зберегти спогади задля майбутнього»; «Доступність через ілюстрації»; «Унікальність та різноманітність українського борщу»; «Українська книга змінює світ»; розмова фінської письменниці Еліни Гірвонен із Євгенією Кузнецовою на найбільшій сцені ярмарку. Організаторами участі України в Гельсінському книжковому ярмарку виступило Товариство українців у Фінляндії у співпраці з Українським інститутом книги, Українським інститутом, PEN Ukraine, Suomen PEN та фінським видавництвом Kustannusosakeyhtiö Aula & Co. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3921594-ukrainu-na-gelsinskomu-knizkovomu-armarku-predstavili-sist-vidavnictv.html>

Українська літературна газета. – 2024. – 29 жовт. Держмистецтв оголосило конкурс на здобуття літературної премії імені Олеся Гончара. – Інф.; Укрінформ. – 2024. – 29 жовт. Премія Гончара оголосила прийом заявок. – Інф.

Державне агентство України з питань мистецтв та мистецької освіти оголосило конкурс на здобуття премії імені Олеся Гончара у 2025 році. На здобуття премії висуваються нові оригінальні твори авторів або колективу авторів, опубліковані (оприлюднені) у завершеному вигляді упродовж останніх

п'яти років, але не пізніше ніж за півроку до їх висунення на здобуття премії. Детальніше про умови та необхідні документи – [тут](#). Положення про премію імені Олесь Гончара можна переглянути [тут](#). Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/news/derzhmystetstv-oholosylo-konkurs-na-zdobuttia-literaturnoi-premii-imeni-olesia-honchara/>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3921310-premia-goncara-ogolosila-nominativ.html>

Музейна справа

Укрінформ. – 2024. – 29 жовт. Ідентифікували ще одну картину, вкрадену росіянами із Херсонського художнього музею. – Інф.

Музейникам вдалося ідентифікувати ще одну картину, вкрадену росіянами під час окупації Херсона, – полотно Юрія Августовича «На вулиці». Це 128-й вкрадений твір, упізнаний працівниками музею. Про це повідомила у Фейсбучі пресслужба Херсонського художнього музею. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3921418-identifikuvali-se-odnu-kartynu-vkradenu-rosianami-iz-hersonskogo-hudoznogo-muzeu.html>

Укрінформ. – 2024. – 29 жовт. Києво-Печерською лаврою можна буде прогулятися онлайн – запускають віртуальні тури. – Інф.; УНН. – 2024. – 29 жовт. «Лавра в смартфоні»: у Києві презентували застосунок з віртуальними квест-місіями. – Мурашко А.

Для Національного заповідника «Києво-Печерська лавра» створили інтерактивні віртуальні тури. Презентація проекту відбулася під час пресконференції «Лавра в смартфоні: оживляємо історію завдяки віртуальним квест-місіям» в Укрінформі. «У наш воєнний час ми повинні відкривати Лавру не тільки для тих людей, які можуть прийти фізично, а й для відвідувачів, яким потрібні інклюзивні продукти, для людей, які за кордоном, для міжнародної спільноти. Тобто digital компонент, а саме цифровий продукт квест-місій для нас є одним з перших, а далі ми будемо розвивати такі продукти... Ми розширяємо аудиторію, до якої ми йдемо саме через цей цифровий продукт», – зазначила заступниця генерального директора Національного заповідника «Києво-Печерська лавра» Світлана Котляревська. Вона додала, що цей цифровий продукт має три компоненти. Перший компонент – людина фізично приходить у Лавру, відскановує QR-код, відкриває застосунок та йде знайомитися із пам'яткою. Другий компонент – це англійська версія, яку будуть просувати, відкривати для міжнародної спільноти. І третій компонент – це інклюзивний продукт. Керівник проекту, директор ТОВ «Фріджен» Юрій Галушка зазначив, що цифровізація культурних об'єктів – це не просто технологічний тренд, а ще й необхідність збереження і розвитку нашої культурної спадщини. Проект охоплює 12 квест-місій, кожна з яких включає 10 точок, що знайомлять з історією та культурною спадщиною Києво-Печерської лаври. Проект створено за підтримки Українського культурного фонду. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3921305-kievopecerskou-lavrou-mozna-bude-progulatisa-onlajn-zapuskaut-virtualni-turi.html>

<https://unn.ua/news/lavra-v-smartfoni-u-kyievi-prezentuvaly-zastosunok-z-virtualnymy-kvest-misiiamy>

Вечірній Київ. – 2024. – 29 жовт. У заповіднику «Батьківщина Шевченка» перекрили очеретяні дахи та відремонтували старовинний вітряк: чому це важливо. – Марків Н.

До 210-ї річниці з Дня народження Тараса Шевченка на Черкащині привертають увагу до об'єктів, пов'язаних з іменем Кобзаря. Завдяки грантам, у тому числі державним, та меценатам, заклади культури продовжують розвиватися. Так у Національному заповіднику «Батьківщина Тараса Шевченка» завдяки підтримці благодійного фонду та громадської організації відремонтували покрівлі на хатах і коморі та старовинний вітряк. Майстрів, які вміють працювати з цими матеріалом, в Україні мало. І всі державні та приватні музеї мало не в черзі стоять за такими фахівцями, зокрема і Музей у Пирогові. Проте, для реконструйованих хат, де народився і зростав малий Шевченко у майстрів знайшлося «вікно». Професорка Національного університету Тараса Шевченка, голова наглядової ради УКФ Наталія Кривда вважає, що перешивання дахів влучно ілюструє нашу національну особливість, коли вдається знайти вихід, людей і гроші у складних умовах. І що це важливо сьогодні, бо наша культура – це ключ до національної ідентичності, а значить і до національної безпеки. Гендиректорка Національного заповідника «Батьківщина Тараса Шевченка» Людмила Шевченко повідомила, що цього року відновили вітряк, який зберігся до наших днів з часів дитинства поета. Цінний експонат відновили завдяки БФ «МХП Громаді» та ГО «Екологічний рух Черкащини». Відремонтували шатрову частину вітряка та повністю замінили зовнішню обшивку з дерева, а також нове покриття підземного приміщення (кімнати мельника). Відновити сам механізм, який приводив у рух жорна, практично неможливо, бо він дерев'яний і просто струхлявів від часу. Проте не всі об'єкти, що мають стосунок до дитинства Шевченка, у задовільному стані. Десять років стоїть пустою і руйнується садиба пана Енгельгардта, в якій юний Тарас був козачком. Відреставрувати та перетворити маєток і прилеглу до нього територію на цілісний туристичний об'єкт можна буде лише після того, як визначать, на чиєму балансі він знаходиться. А без цього навіть благодійники не можуть допомогти будинку – свідку дитинства поета. Але і музейники, і меценати стримано-оптимістичні в очікуванні зрушень у справі. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/104296/>

Україна молода. – 2024. – 30 жовт. Сакральне сійво перемоги: поблизу Жовкви відроджуються традиції українського іконопису. – Цимбаліста М., Каськун С.

Проект «Сим знаком переможеш» наповнив сучасним мистецтвом місто Жовкву та околиці. Нині там, у музеї «Староскварявський іконостас XVI–XVIII

ст.» – філії Львівського музею історії релігії, поряд з історичним іконостасом експонуються дві тимчасові виставки. Одна – це сучасні ікони, створені 14-ма сучасниками-іконописцями. Інша – копії ікон молільного ряду Староскварявського іконостасу, які з використанням традиційних матеріалів і технік зобразили діти. Проведення резиденції для художників-іконописців та літньої іконописної школи для дітей організувала громадська організація «Екологія. Культура. Мистецтво». Це стало можливим завдяки грантовій підтримці Українського культурного фонду. У резиденції взяли участь митці, котрі вже заявили про себе, працюючи в галузі сакрального мистецтва. Це Оксана Андрущенко, Андрій Винничок, Роман Зілінко, Ольга Кравченко, Катерина Кузів, Данило Мовчан, Ярина Мовчан, Уляна Нищук, Орест Рабик, Наталя Русецька, Наталя Сацик, Ірина Солонинка, Уляна Томкевич, Альбіна Ялоза. Організація в цій місцевості резиденції для іконописців важлива передусім знайомством зі спадщиною жовківського іконописного осередку. А спільна робота, спілкування та обмін ідеями послужили індивідуальному розвитку кожного учасника та створенню взірців сучасного сакрального мистецтва в оперті на українську традицію. Тему артрезиденції запропонувала кураторка Марія Цимбаліста. Разом із мистецькою проєкт має також стратегічну мету – створення культурної протидії експансії «русского міра» в український сакральний простір. Створені в ході проєкту ікони як цілісна збірка будуть передані до фондів Львівського музею історії релігії. Його директор Орест Малиць зазначив, що реалізація «Сим знаком переможеш» – це приклад синергії зусиль громадського сектору (ГО «Екологія. Культура. Мистецтво»), державної організації (Український культурний фонд) та музейного закладу (КЗЛОР «Львівський музей історії релігії»), що матиме довготривалий вплив на український культурний простір. Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/3931/164/186277/>

Охорона культурної спадщини

Інтерфакс. – 2024. – 29 жовт. Затвердження захисту культспадщини пріоритетом нацбезпеки допоможе розвитку цієї сфери – думка. – Інф.

Ухвалення законопроекту №9072, що пропонує захувати культурну спадщину України до фундаментальних інтересів держави у сфері національної безпеки та оборони, сприятиме розвитку та належному фінансуванню цієї сфери, вважає директорка департаменту культурної спадщини Міністерства культури та стратегічних комунікацій Наталя Войцещук. «На сьогодні культурна спадщина не є четвертим пріоритетом національної безпеки. Ось коли ця правка буде внесена, тоді ми зможемо говорити про зовсім інші реалії в цій сфері», – сказала вона на конференції «Культурна спадщина: захист культурних кордонів» у Києві 29 жовтня. За словами Наталії Войцещук, до повномасштабної війни державних програм, спрямованих на пошук і формування фондів для фінансування сфери захисту культурної спадщини, фактично не існувало. На думку голови ГО «Адвокація культури» Лариси Петасюк, ухвалення законопроекту надасть змогу захувати Мінкульт до стратегічних органів нацбезпеки, що надасть можливість налагодити

фінансування сфери захисту культурної спадщини. Крім того, додала директорка музею Ханенків Юлія Ваганова, поліпшити ситуацію із фінансуванням допомогла б лібералізація повноважень інституцій у цій сфері. Ще одним інструментом підтримки культурної спадщини міг би стати закон про меценатство, зазначила експерт. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1023891.html>

УНН. – 2024. – 29 жовт. Держпром після авіаудару рф: вибито близько 700 вікон, відновлення може тривати роками. – Подоляк Л.

У результаті російської атаки на Держпром у Харкові постраждав 7-й під'їзд. Попри те що будівля не має великих руйнувань, її відновлення може зайняти роки і навіть десятиріччя. Найбільше постраждала прибудова, в якій знаходилося приміщення суду. «Пошкоджено фрагменти перекриття другого і третього поверхів та фрагмент зовнішньої стіни одного з приміщень північної частини будівлі. Більші пошкодження спричинив прорив інженерних мереж, внаслідок чого підтоплені всі приміщення під'їзду», – повідомили в Ukrainian Heritage Monitoring Lab, яка займається документуванням наслідків російських обстрілів. На підприємстві ще точно не оцінили масштаби збитків та не провели опис пошкоджень. Сьогодні тут займаються нагальними проблемами – закривають контури вікон. «Нам потрібен час, аби обійти все і подивитися, що пошкоджено – потрібно як мінімум три дні...», – розповів КHARKIV Today директор Держпрому Микола Чехунов. Якщо із закриттям вікон можна впоратися до кінця робочого тижня, то ремонт побитих стін може розтягнутися на роки. Адже будівля є пам'яткою архітектури, і просто так відновити втрачені стіни, як це робиться на харківських багатоповерхівках, тут не вийде. «Зараз буде створена комісія з обстеження, вона дійде до висновку, що треба проводити інструментальне обстеження, на яке будуть запрошені відповідні фахівці, інженери-будівельники. Вони зі спеціальним обладнанням проведуть аналіз пошкоджень. Далі розробляється відповідна науково-технічна рекомендація, і тільки після цього можна буде казати про якісь роботи», – пояснив КHARKIV Today головний архітектор Харківської області Антон Коротовських. Начальник ХОВА Олег Синегубов заявив, що вже шукає гроші на відбудову. Він планує просити їх з держбюджету, у ЮНЕСКО, у різних благодійних організацій та меценатів, зокрема в американського філантропа-мільярдера Говарда Баффета, який багато допомагає Харківській області. Докладно:

<https://unn.ua/news/derzhprom-pislia-aviaudaru-rf-vybyto-blyzko-700-vikon-vidnovlennia-mozhe-tryvaty-rokamy>

NV. – 2024. – 29 жовт. «Хрін вам, песиголовці, а не Харків». Оксана Забужко відреагувала на удар РФ по Держпрому і висловилася про бездіяльність ЮНЕСКО. – Інф.

РФ здійснила черговий терористичний акт проти Харкова – завдала удару КАБами по центру міста. Внаслідок прямого попадання авіабомби руйнувань зазнав пам'ятник конструктивізму – Держпром, чия історія

нараховує майже 100 років. Оксана Забужко обурилася тим фактом, що світові ЗМІ не згадали у публікаціях про руйнування найбільшої в світі пам'ятки, побудованої в стилі конструктивізм. І висловила роздратування діяльністю ЮНЕСКО. Зокрема, за два з половиною роки війни організація так і не спромоглася внести Держпром до списку Світової спадщини, і будівля досі перебуває у попередньому списку. Свій допис Забужко опублікувала у Facebook. Докладно:

<https://life.nv.ua/ukr/art/okšana-zabuzhko-vidreaguvala-na-udar-rf-po-derzhpromu-u-harkovi-i-rozkritikuvala-yunesko-50462281.html>

NV. – 2024. – 29 жовт. «В саме серце Харкова». У Мережі із болем відреагували на удар РФ по будівлі Держпрому. – Інф.

Гостру реакцію українців викликало руйнування одного із символів Харкова – будівлі Держпрому. «Ворог продовжує цілеспрямовано знищувати українську культурну ідентичність, намагаючись лишити нас майбутнього. Росія вдруге з початку року нанесла удар по символу Харкова – Держпрому, об'єкту культурної спадщини, який знаходиться під захистом ЮНЕСКО. Варварські атаки вразили не лише історичну будівлю, а й кожного з нас, адже Держпром – це частина нашої національної ідентичності та гордості», – зазначено у заяві Міністерства культури і стратегічних комунікацій. Українці у соцмережах з гнівом і болем реагують на чергову варварську атаку на Харків. Так, письменник, поет, музикант і військовослужбовець Сергій Жадан наголосив, що «непокаране зло набирається сили з власної безкарності», а журналіст, публіцист, письменник і військовослужбовець Вахтанг Кіпіані зажадав помсти, аби «згорів Ермітаж». Український художник Нікіта Тітов підтримав харків'я на тлі новин про руйнування Держпрому влучним малюнком, яким діляться у мережі українці, нагадуючи світу про злочини РФ. «Прилетіло в саме серце Харкова – в Держпром. Це єдина будівля в місті – під захистом ЮНЕСКО, і саме в неї сьогодні ввечері потрапила КАБ», – написала видавець, генеральна директорка видавництва «Віват» Юлія Орлова. Також з цього приводу висловилися фотограф Саша Маслов, редаткорка «Цензор.Нет» Тетяна Ніколенко, PR-стратег Сергій Дідковський, письменниця і виконавча директорка PEN Ukraine Тетяна Терен. Докладно:

<https://life.nv.ua/ukr/socium/derzhprom-harkiv-reakciya-socmerezha-na-ataku-rosiyan-28-zhovtnya-chim-vidoma-budivlya-i-yake-maye-znachennya-50462138.html>

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2024. – 29 жовт. На молодіжному фестивалі у Сеулі представили український національний стенд. – Інф.

Посольство у Південній Кореї разом з місцевою українською громадою підготувало національний стенд України на щорічному фестивалі «Global Youth Diversity Festival» у Сеулі. Про це посольство повідомило на своїй фейсбук-сторінці. Зауважується, що український стенд був дуже популярний серед відвідувачів культурної події. Посольство подякувало організаторам,

волонтерам та учасникам за «спільне створення чудової атмосфери і святкування культурного різноманіття». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3920792-na-molodiznomu-festivali-u-seuli-predstavili-ukrainskij-nacionalnij-stend.html>

Укрінформ. – 2024. – 29 жовт. У Торонто діаспорянки провели вечорниці «Львів то є Львів...». – Інф.

Ліга українок Канади відділ Торонто організувала 15-ті благодійні вечорниці, темою яких цього разу був «Львів то є Львів...». Під час культурного заходу відбулися музична вистава за участі акторів, музикантів і танцюристів, лотерея, невеликий базар і вечеря. Ліга українок Канади відділ Торонто працює на допомогу українським захисникам з 2014 року – дохід від вечорниць іде на закупівлю дронів. Діаспорна організація подякувала всім учасникам-волонтерам, які доклали свої зусилля до загальноукраїнської перемоги. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3921280-u-toronto-diasporanki-proveli-vecornici-lviv-to-e-lviv.html>

Укрінформ. – 2024. – 30 жовт. В одному з найвеличніших синтоїстських храмів Японії відбулася виставка українських ляльок-мотанок. – Інф.

У японському місті Камакура, в одному з найвеличніших синтоїстських храмів країни Tsurugaoka Nachimangu, з 24 по 28 жовтня з успіхом пройшла виставка українських ляльок-мотанок проєкту «Aitsugi – 100 Motanka for Peace». Про це у Фейсбуці повідомило посольство України в Японії. У диппредставництві зауважили, що це вже десятий захід в серії подібних виставок, які ініціаторка проєкту Анна Іноуе провела протягом останнього року в різних регіонах Японії. Кожна лялька з понад 100 експонатів була надіслана ініціаторці проєкту майстрами з України та інших країн спеціально для представлення в Японії. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3921228-v-odnomu-z-najvelicnisih-sintoistskih-hramiv-aponii-vidbulasa-vistavka-ukrainskih-lalokmotanok.html>

Міжнародне співробітництво

Укрінформ. – 2024. – 29 жовт. Гендиректор Українського інституту відвідав українську «Просвіту» в Аргентині. – Інф.

Генеральний директор Українського інституту Володимир Шейко разом з керівницею напряму з роботи з країнами Азії, Африки та Латинської Америки Анабель Сотело Рамірес відвідали у Буенос-Айресі Українське культурне товариство «Просвіта». Про це у Фейсбуці повідомив голова Управи УКТ «Просвіта» Юрій Данилишин. Під час візиту гості ознайомилися з діяльністю товариства, зокрема проєкту «Прометей» з організації та впорядкування бібліотеки, яка налічує матеріали за весь період діяльності «Просвіти». Також вони представили роботу, яку проводить Інститут, та поділилися планами на майбутнє. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3921136-gendirektor-ukrainskogo-institutu-vidvidav-ukrainsku-prosvitu-v-argentini.html>

Укрінформ. – 2024. – 30 жовт. Аудіогіди українською запрацювали на туристичних автобусних маршрутах столиці Аргентини. – Інф.

На двох туристичних автобусних маршрутах у Буенос-Айресі запустили україномовні аудіогіди. Цей проєкт під патронатом Першої леді Олени Зеленської вперше реалізований у Південній Америці. Про це у Фейсбуці повідомила дружина посла України в Аргентині Зоя Клименко. Вона висловила подяку за підтримку Українській центральній репрезентації в Аргентинській Республіці (Representación Central Ucrania en la República Argentina) й особисто її голові Педро Лилику. За словами Зої Клименко, майже все опрацювання вісімдесяти сторінок україномовних текстів, їхнього перекладу, супровід озвучення, коригування, остаточні прослуховування та виправлення помилок здійснювалися практично силами двох людей посольства України в Аргентині. «У цьому зв'язку щира вдячність Marina Panchenko за спільне прагнення до досконалості в реалізації цього проєкту та десятки днів і годин, проведених разом у студії звукозапису. Також сердечно дякуємо Halina Hlushka за неймовірну виваженість та терпіння у процесі озвучення і Susana Tros за допомогу з перекладом», – подякувала вона. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3921583-audiogidi-ukrainskou-zpracovali-na-turisticnih-avtobusnih-marsrutah-stolici-argentini.html>

Український тиждень. – 2024. – 29 жовт. Харківський Держпрпром прибрали з обкладинки книжки про російське кіно. – Петренко-Цеунова О.

Минулого тижня в соцмережах поширювали фото книжки «Проектування російського кіно. Художник-постановник і матеріальне середовище у німих фільмах» Елеанор Різ. Проблема полягала в тому, що на обкладинці британської книжки про російське кіно розмістили кадр з фільму Сергія Ейзенштейна «Генеральна лінія», що зображує краєвид харківського Держпрому. Ситуація набула розголосу, письменниця Настя Мельниченко закликала писати у видавництво Bloomsbury з поясненням некоректності такої обкладинки, що легітиміє російські імперські амбіції. Реакція видавництва була на диво швидкою. Уже за кілька днів ті, що писали листи, отримали відповідь. Представниця видавництва перепросила за помилку і зауважила, що книжку вилучать з продажу і замінять обкладинку. На сайті видавництва вже розміщена нова обкладинка. Докладно:

<https://tyzhden.ua/kharkivskyj-derzhprom-prybraly-z-obkladynky-knyzhky-pro-rosijske-kino/>

завідувачка сектору оперативного інформування
та розповсюдження інформації Інформцентру з питань культури та мистецтва;
тел.: 425-23-26
електронна адреса: infocenter@nplu.org
info_nplu@ua.fm